

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
 tözsdéjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésé-
 ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
 Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 K. — Fél évre 9 K. — Negyed évre 3 K.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földműveseknek és szeré-
 nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor.
 negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A „Bácsmezei Tanítószövetség“ nagygyűlése.

A »Bácsbodrog várm. Tanítószövetség« folyó hó 9-én Zomborban, a »Vadászkürt« nagytermében tartott nagygyűlésén foglalkozott azon sérelmekkel, melyek gróf Zichy János kultuszminiszter ur által beferjesztett tanítói fizetésrendezési javaslatból kifolyólag, úgy a felekezeti, mint pedig a községi tanítókat és tanítónőket éri.

Helyes gondolat volt a »Bácsmezei Tanítószövetség« elnöksége részéről ezen — a törvényjavaslatból kifolyólag — a tanítókat érendő sérelmek mikénti kiküszöbölésének, orvoslásának megbeszélése céljából a megye összes tanítóit — tekintet nélkül az iskola jellegére — egy közös nagygyűlésre egybehívni. Bármennyire fontos és sürgős az ügy, mégis azt kellett tapasztalnunk, hogy a nagy megye sok száz tanítója közül alig jelent meg 100—150, s jóllehet a gyűlés sikere érdekében széleskörű intézkedések tettek, alapszámban véve, a siker gyengének minősíthető.

Noha a gyűlésen a fizetésrendezési javaslatban felvett tanítói minősítés és ezzel kapcsolatos előléptetésről élénk vita indult meg; a tanítói nyugdíjtörvény revíziójáról Piller György adatai tanító érdekes előadást

tartott és számos, a tanító anyagi helyzetét javítani célzó határozati javaslat hozatott és egyhangulag el is fogadtatott; mégsem azonosíthatja magát a bácskai tanítói kar összessége azon, a fővárosi lapokban is napvilágot látott cikkek tartalmával, melyek oly színben tüntetik fel a bácskai tanítókat, mintha azok tömegesen és együttesen állást foglalnának először a kormány ellen s másodsorban pedig magukévá tennék azon bizonyos nemzetközi izzel bíró határozati javaslatot, mely szerint a tanítószövetség jogos és méltányos követeléseit csakis az általános és egyenlő választói jog megalkotásától véli megvalósíthatni.

Ezen határozati javaslat előterjesztésénél többek részéről is fejeztetett ki a nemtetszés s idős. Árpássy János adatai tanítón kívül e sorok írója és mások is ellene voltak e javaslat elfogadásának, mint olyannak, mely úgy politikai, mint társadalmi szempontból némi árnyékot vet a bácsmezei tanítószövetségre. Ne párt- vagy kormánybuktató, hanem tisztán tanügyi, anyagi helyzetünket javítani célzó politikát üzzünk ily összejövetelünkön. Ne ragadtassuk el magunkat, ne legyünk keresetlenek és ne legyünk népszerűség-hajhászok azok részéről, kiknek szája-e szerint gondolunk beszélni s ezzel bár tapsokat arathatunk, de ügyünknek többet ártunk, mint használunk.

Bármennyire is iparkodott egyik-másik előadó tüzzel, lelkesen beszélni, keresetlen szavaival a hallgatóságot magával ragadni, mégis bizonyos nemzetközi izt, pártpolitikai szint, szekularizációi elveket kevert előadásába, melyért Petényi József elnök részéről — ki a gyűlést tapintatosan, pártatlan szíggal vezette — a kellő megtorlásban is részesült. Igen kellemetlenül érintették e beszédek Faragó János kir. tanfelügyelőt is, ki a gyűlés elején, elnöki megnyitó után, szép és lelkes szavakban üdvözölte a tanítókat, sőt biztosította, hogy ügyüket, érdeküket illetékes helyen istápolni is fogja.

Igen is, az lett volna a helyes eljárás és emeli a gyűlés tekintélyét, ha a sérelmek orvoslására a szükséges teendőket megbeszélve, együttesen és kerületenkint megkeresni az orsz. gyűl. képviselőket s magát a miniszter urat is felkérni, hogy a sérelmek orvoslására a törvényjavaslat részletes tárgyalásánál az egyes §-ok megfelelően módosíttassanak. Hiszem, ezzel többet érhetnének el, mint a nagygyűlésen elhangzott, kormányt, államférfiakat, egyházi és világi hatóságot támadó, frázisokkal telt — a nemes ügynek ártó — különféle színezetű beszédekkel.

Hetényi.

Férfi hűség.

Itta: Radich Jolán.

A modern költő kecses, mondhatnók: művészi gesztussal markált bele hosszú fűrtébe s vékony ujjával végig simítva azokat, világfájdalmas arccal mutatott egy, a szobája falán csüngő nagy keret arcképre:

Szerelmeim!

Egy nyulánk és mégis szép, fejlett, izmos gyerekek arcú jogász állt mellette s mosolygó szeme kíváncsián vizsgálta a különböző női arccokat.

— Ez mind?! — kérdezte csodálkozva.

A modern poéta mélabusan bólintott.

A kis jogász ajkán alig észrevehető, ici pici kis huncut mosoly szökkenett át, — rövid és elröppenő, mint egy csufondáros kis kobold — kiserőjeként egy pajkos gondolatnak — de hallgatott.

Aztán közelebb mentek a falhoz és a poéta teljes komolysággal és melankóliával folytatta tovább a bemutatást.

A falon lógó képek csak álltak mozdulatlanul, némán, szótlanul; kereteik közé szorítva — ez indiszkrét leleplezésre. Nem szólhattak semmit. (Nem is lett volna jó, ha szólhattak volna! Nagy ribillió lett volna belőle!) Még csak az arcukat sem rejthették el szégyenkezve két rózsás tenyerük közé. Az egyik mosolyogva, a másik büszkén, a harmadik szomorúan, de mind, mind mereven, úgy, amint a fotografáló masina megörökítette őket, tekintettek alá a lovagiatlan poétára és a kíváncsi szemű, üde képű jogász gyerekre.

— Ez a kis szépsze babaarcú lány volt az első, — beszélt szomorúan Csatóry Pista — játékos, csacsogó kis jószág volt.

És vette őket sorra mind.

Egy nagy barna szeműre mutatott:

— Ez preperandista volt, komoly kis lány. Egyetemre mentel mindennap találkoztunk. Hirtelen halt meg. . .

Szeméből egy könyvet törölt.

Mire az arckép sorozat végéhez ért bekövetkezett a teljes ellágyulás.

A szomorú férfi mélységes keserőséggel dőlt neki a falnak s szeméből folyamként hullottak alá a nehéz könyvcsappék, úgy, hogy alig győzte törölni őket.

A gyerekarca jogász bámulva nézte őt. Hogy egyet nagyon meglehet siranni, azt megértette, az ő cbrédező szíve, de hogy *ennyi* asszonyi lény számára legyen könyv egy ember szemében, az, sehogy sem ment bele az ő józan egyszerű ösztöneiü agyvelejébe.

Hallgatott hát és néma csodálattal adózott költő barátja nagyszámu szerelmének és gyászának.

— Ez volt az utolsó! — mondotta végül elcsukló hangon a siró poéta, az arcképsorozat utolsó alakjára mutatva. — Ez férjhez ment! Hűtlen lett. Elhagyott. Most három hónapja. . .

— És nincs több és nem is lesz több? — kérdezte a gúny egy szelid árnyalatával a jogász.

Barátom! — kiáltott neki lelkesedve a siró ember és könnyeinek árja egyszerre elapadt, mint a kiszáradt patak folyása, fejét diadalmos büszkeséggel emelte fel; sötét szemé pedig csillogni kezdtek a visszaemlékezés gyönyörében.

— Barátom! — ismételte — szerelek egy isteni lányt. Szeretek! . . . Most ismerkedtem meg vele, a legutóbbi tárlaton. . . Ha ismernéd! . . . Gyönyörű, mint a keleti mesék bajadérja; szilaj, mintegy párdue; forró, mint a délővi éjszakák!

Pista! — kacagott fel jóleső nevetéssel a jogász — nem gondoltod, hogy egy kissé nagy az a »kodak« ott benne? — a poéta szívére mutatott — nagyon sok kép elfér benne.

Erre mindketten nevettek.

Az én szívem — folytatta aztán méltán a jogász — kicsi darab gépecske az; csak egy kép fér oda be. Több nem. S az is csak most vonul be.

— És szép ő: a dicső? És ki ő? — kíváncsiskodott a poéta.

— Egy Madonna, egy névtelen Madonna!

— mosolygott ifokzatosan a jogász és már buszozott is hogy elkerülje a faggatásokat.

A gyáva filiszter! — bigyesztette száját le-sajnáló gunnyal a poéta, mikor barátja eltávozott. — A vén gólya! — morfondírozott hosszan magában.

Azután egypárszor végig mérte szobája hosszát. (Rövid volt az, mint egy ketrec. Nem alkalmas lendületes sétákra.) Leült tehát hónapos szobája kopott díványára s azon végig dölve kicsinyítő mosollyal gondolt azokra a primitív lelkere, akik oly kis igényűek, hogy csak egyszer szeretnek életükben. Végül neki hajlott az asztalnak és írni kezdett. . . (Mert a fénta, toll, papír állandóan ott állott kéznél, hogy a legújabb hangulatának eredményét: a gyönyörű új meg új gondolatokat lekaphassa.) Most pedig volt hangulat bőségesen a legújabb szerelemről, a legújabb szíve hölgyéről, aki gyönyörű, mint a keleti mesék bajadérja stb. stb.

Vasárnap délután volt.

A kis nevelőnő »erlaubot« kapott, hogy meglátogathassa egy barátójét, aki betegen fekszik a kórházban.

S a kis nevelőnő, a keleti bajadér, aki a közönséges prózai életben Nelli nevet viselt, sietve és nagy figyelemmel öltözködött. A göndör fürtöskéket szépen odaigazította fehér homlokára. Rózsaszínű pudert szórt arcára, s az még virulóbbá tette fiatal, sima bőrét. Mint a mosakodó cica megnyalagatta szájcskáját s az égett, mint a piros szepfü virága.

Igy felővezve és felsaruzva a szépség fegyvereivel, megindult a beteg felkeresésére, aki nem volt más, mint Csatóry Pista, a modern költő.

A kórház pedig: a Városliget.

Megnézte az óráját s aztán felugrott a villamosra.

— Még korán volna kimenni — állapította meg magában és elhatározta, hogy befordul utközben valamelyik virágkereskedésbe.

Egy ibolyacsokrot vásárolt.

Vármegyénk és a parcellázások.

Míg Magyarország egyébb részeiben nagyban folynak a kis gazdák érdekeit erősen szolgáló parcellázási munkálatok, addig a mi vidékünkön ezen üzletágot csak kevesen ismerik. Ha a jelenség okát kutatva, vármegyénk gazdasági helyzetét éppen a gazdálkodásnak eredménye tekintetében hazánk többi agrár vidékével összehasonlítjuk, tagadhatatlanul arra az eredményre jutunk, hogy mezőgazdaságunk eme kedvező helyzete teszi nálunk feleslegessé a parcellázást. Ha tehát ebből a szempontból kiindulva folytatjuk vizsgálódásainkat, könnyen fogjuk megtalálni annak okát, hogy a parcellázással foglalkozó pénzintézetek üzletei között miért oly ritkák éppen a bácsmezei parcellázások.

Vessünk tehát egy pillantást magába a parcellázási üzletágba. A mezőgazdaság természetrajzából tudjuk, hogy ahol a gazdálkodás intenzíve folyik, ott a tapasztalat, a számítás és a megfontolt munka azt eredményezi, hogy a további gazdálkodás — tehát már a kisebb nagyobb mérvű gyarapodás — folytatására a birtok területe szüknek mutatkozik. Az üzem fejlesztése önként kínálkozik és a gazda legfőbb gondja újabb területek megszerzésére irányul. Amíg tehát ebben a mederben folyik a gazdálkodás, addig a birtok parcellázására nem kerül a sor, mert az ily alapon kezelt birtokot egy tagban is könnyen lehet értékesíteni. A gazdaság folytatásánál azonban nem mindig találkoznak a kívánt feltételekkel. Egyszer a szakismeret, máskor a körültekintés hiányzik, de legtöbbször szenved fennakadást a gazdálkodás azért, mert az üzem folytatásához nincs meg a kellő tőke. Most tehát megkezdődnek a hitelműveletek. Előbb csak a gazdaság egyes eszközeinek és gépeinek beszerzése történik folyószámlára, majd mikor a sok apró-cseprő tétel kezelése és nyilvántartása kellemetlenné válik, következik a bank legelső szereplése. Az első jelzálogos kölcsönt csak rövidebb időre veszi fel a birtok tulajdonosa, számítva arra, hogy néhány jó termésből a kölcsönt visszafizeti. Sokszor sikerül is ez, de a legtöbbször úgy alakulnak a viszonyok, hogy az első kölcsön után a második és nemsokára a harmadik tétel következik. Többrendbeli hitelezője van tehát a birtok tulajdonosának, kik közül a rangsorban kevésbé előnyös helyen biztosítottak minduntalan zaklatják, sürgetve a tartozások kiegyenlítését. Jön tehát a hosszú kölcsön, az amortizációs. A statisztika bebizonyítja, hogy az amortizációs kölcsönök kilencven százaléka ilyenmű előző teherterületek konvertálását szolgálja. Elérkezünk tehát aponthoz, melynél a hitelműveleteknek véget vetve, új tapasztalatokkal a gazdálkodást új alapra kell fektetni. A legtöbbször tanul is a gazda és kettő-

zött szorgalommal vezeti a munkát, mert saját megélhetésén és adóján kívül a kölcsön amortizációját is a termésnek kell kiadnia. Rászokik a takarékosra is, mert egy kis pénztartalékról kell gondoskodnia, nehogy rossz termés esetén a kölcsönrészletek befizetése fennakadást szenvedjen.

Különösen nagyobb komplexumoknál nem ritka jelenség, hogy a már jelzálogos kölcsönrel terhelt birtokon a gazdálkodás továbbra is kiterjeszteni folyik. Kedvezőtlen természetviszonyok esetén még mindig van módja pénzügyi zavarok megoldásának. A első helyű kölcsönök ugyanis minden esetben a föld értékének feléig — legfeljebb 60%-a erejéig — adnak és mert a föld értéke a különböző becslések szerint különböző adatokat tár elénk, előáll egy másodhelyű kölcsön felvételének leketősége is. Újabb teher újabb kötelezettségeket jelent és ha tovább folyik az eddigi felület gazdálkodás, nincs több módja a kölcsönmanipulációnak és elkövetkezett az utolsó bankiranzáció: a parcellázás. Vajótlanság lenne persze azt állítani, hogy az eddig felosztott összes ingatlanoknál a parcellázás szükségessége a folytató pénzügyi bajok miatt állott be, de a gyakorlat azt igazolja, hogy a felparcellázott birtokok tunyomó része a pénzügyi zavarokkal küzdött.

Ime tehát, ez az egyedüli oka annak, hogy a mi vármegyénkben oly ritkák a parcellázások. Arról nincs mit elmélednünk, hogy a bácsmezei földek a legértékesebbek, mert az már régóta köztudomású dolog, de amikor a parcellázási üzletág keletkezését oknyomozó módszerrel kutatom, csupán azt óhajtom beigazolni, hogy a természetadta kedvező talajviszonyokat gazdánk megfontolt munkája, apától örökölt évszázados tapasztalata és páratlan szorgalma fokozza.

Legyen szabad még néhány szóval jeleznem a parcellázást, mint önálló üzletágot. Az eddig emlegettektől az tűnik ki, hogy a parcellázással foglalkozó pénzintézetek a nagybirtokok érdekeit szolgálják. Tévedés azonban azt hinnünk, hogy e pontnál a parcellázó bankok hivatása meg is szűnik, mert értékében sokkal kimagaslóbb működésüknek éppen az a része, melyet a kisgazdák érdekében fejtenek ki. Magában véve az a körülmény, hogy a parcellázó bankok a földvásárlás gyors lebonyolításának technikai munkáját, nevezetesen a terület pontos megállapítását, a telekkönyvi és illetékügyek elintézését magukra vállalják, megbecsülhetetlen szolgálatot teljesítenek a kisgazdáknak. Sokszor hallunk ugyan panaszt parcellázási visszaélésekről, de ezt többnyire nem a rosszindulat, hanem inkább a szakértelem hiánya okozza és nem a parcellázó bankok, hanem a gyenge tehetségű kontárok ellen irányul, kik különben közigazdaságunk minden ágazatát ellepik. Ha tehát nagyobb komplexum értékesítéséről van szó, különösen a mi várm-

gyénkben lenne ajánlatos az eladást a parcellázó bankok útján eszközölni, egyrészt mert a parcellánkénti értékesítés folytán magasabb vételár érnek el, másrészt pedig a kisgazdákat juttatják újabb területekhez. E tevékenységük fontossága azonban eltörlül az anyagi segítség mellett, melyet ügyfeleiknek nyújtanak és altruisztikus törekvésüket legfényesebben igazolja coulans eljárásuk, melyet eddigi üzleteiknél a kisgazdákkal szemben tanúsítottak.

Bamberger Jenő,
a Központi parcellázó bank
hivatalnok.

— Rendkívüli vármegyei közgyűlés.

Bács Bodrogvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 25-én, kedden d. e. 9 órakor, legifj. Szemző István főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozata 225 tételt tartalmaz.

Latinovits Pál a választójogról.

Latinovits Pál orsz. képviselő, lapunk vezére a képviselőház által kiküldött választójogi bizottságban f. hó 13-án mondta el véleményét a választójogi javaslatról. Beszéde mely a gyakorolt politikusként a közélet minden terén való alapos tájékozottságára vall, s melynek fejtegetései a bizottság tagjainál köztetszést kellett, a következő:

Latinovits Pál: Ha a i. bizottság szíves figyelmét rövid időre igénybe venni bátorodom, nem teszem ezt fellünnéi vágyból, hanem mint az ország egyik legnagyobb és minden téren, különösen agrikulur téren, legnagyobb megyéjének hosszabb időn át szolgáit főispánja, több ízben országgyűlési képviselője és gazdasági egyesületének negyed század óta elnöke, kötelességemnek tartom ilyen korszakalkotó törvényjavaslatnál felszólalni. Igen sok érdekes, tanulságos és tartalmas felszólalást hallottunk a lefolyt tanácskozási napokon e bizottságban és engedjék meg, hogy azok egy némelyikére reflektáljak. Tegyék József képviselőtársam pl. azt mondta, hogy a javaslat nem tökéletes, és nem elégít ki minden igényt. Nincs olyan korszakalkotó törvény, a melyet első alkalomra úgy megjelhessen csinálni, hogy az minden igényt kielégítsen, és erre nézve idézem a régi de híres »quemaribus« mondattan egy igen találó megjegyzését, mely így szól: »Usus de plura docedis«, vagyis a gyakorlat többre fog megtanítani. Ez így is van, mert egy ilyen korszakalkotó javaslat előnyeit és hibáit csak több évi gyakorlat fogja megmutatni és ha gyakorlat azt mutatja, hogy egyes intézkedései hibásak, azonrészeit novelláris uton mindig meg lehet változtatni. De azért e helyről köteless-

— Meglepem őt — mosolygott magában. Nem is sejtí, hogy tudom a lakását. Meglepem, — kacagott a leike boldogan — milyen egyszerű lesz! Hogy fog nézni, ha este belép szobájába s ott találja a csokrot.

A gondolatot tett követte.

A villamos nemsokára megállt az Övös-utca sarkán. Nelli leugrott és boldogan sietett a 60. számú házhoz. Feljutott a lépcsőn a jelzett szobáig.

Csemegetett.

A szobaasszony nyitott ajtót.

— Csátary urat keresem — mondotta (pedig jól tudta, hogy nincsen otthon.)

— Nincs otthon — s a szobaasszony kutató szemmel, vizsgálódva nézte végig a lányt.

— Nem baj — felelte a leány zavartan és elpirult — bemegyek néhány pillanatra; rokona vagyok s hoztam neki egyelmást . . . (A mondat végét már csak úgy elnyelte.)

Az asszony beengedte.

A leány meghatva, kutató szemmel nézett végig a szobán és sietve keresett helyet, ahová letenné az ibolya csokrot, ha majd Csátary haza jön, hogy mindjárt szemébe tűnjön, és ahogy kutató végig nézett a szobán, szeméi egyszerre megmerevedve szegeződtek a szemközti levő falra: — egy képkeretből sok-sok leány arc nézett le rá: az egyik mosolyogva, a másik komolyan, a harmadik büszkén . . .

Mintha szíven ütötték volna: elállt egy pillanatra a dobogása.

Nem kellett neki bemutatni, hogy: »a szerelmeim« — ugy is tudta, hogy az.

Kis keze görcsösen szorult össze, s az összeszorult fehér ujjak között ott pusztult el az ibolya csokor. Zsebre gyugta azt és sietve kifordult a szobából. Futott le a lépcsőn, mintha kísértetek kergették volna.

— A gazember — susogta fuldokolva fogai közt s minden lelki erejét össze kellett szednie, hogy ott nyomban az utcán sírva ne fakadjon. Fellépett a legközelebbi villamosra.

— Mit tegyek? — nézett maga elé kétség-

beesetten s a szeméi égtek, feszültek a visszazongított könyektől. Mit tegyek? A gyalázatos! Az egész lelkemet adtam neki, az életemet adtam volna érte és ő így tucát számba vesz.

És a szíve szerelme e felfedezésre egyszerre meghalt. Meghalt, elszállt, szétpatlant, mint a színes szappan buborék, amely után nem marad más hátra, mint egy kis keserű szappaniz a szájban. Oh az a keserű íz! Hogy émelegett benne!

Mig a villamos kiröpítette a Városliget felé, lassan lecsillapodott. Gondolkozni kezdett. Nagy felindulását valami rendellenes megnyugvás, fásult hideg meggondolás váltotta fel. Szinte belefájdult a feje abba a nagy hideg megfontolásba.

Kimegyek — mondotta végül — ki! Szép leszek, de tartózkodó és a végén kinevetem.

A poeta már várta őt s kezét egy végteleül érdekes, szinte klaszikus mozdulattal szívére tévén, üdvözölte.

A leány mosolyogva köszönt s feléje nyújtotta kezét.

A férfi megragadta azt és lehajolt, hogy végig csókolja csókjainak sokaságával, mint a hogy mulkor tette nagy szabadságában.

— Pas permi — protestált mosolyogva a leány — itt sokan vannak.

— Mért vagyunk hát itt, ahol sokan vannak? — kérdezte bizalmas, meleg hangon a férfi.

A leány negédesen elfordította a fejét s úgy mondta:

Mert szeretem a sokaságot.

— Milyen különös ma! — állapította meg a férfi és figyelemmel nézte a lányt. — Mi az ördög lei? Olyan furcsa, távolbanező a szemé pillantása.

Igy múlt el az egész délután, az alkony bekövetkeztéig, apró csatározások, megfigyelések közli.

Csátary nem volt megelégedve a helyzettel. Valahogy kizökkent érzelmes hangulatából pedig a legújabb versét is elhozta, hogy bemutassa a lánynak.

A szerelmes a hódító versei, a lenyűgözött, a hatalmasat, amely egész rabul ejtse Nellit.

Lekösse a szívét, esztét, a büszkeséget.

De ma nincs kedve elővenni. A lány kedves, de gúnyos, hányaveti. A mai lénye a szerelmesvers eszmemenetével, sehogy sincs harmoniában.

És egyszerre minden előzetes megállapodás nélkül, lassu tipegő kedvetlen lépteiket a villamos megálló helye felé irányították.

— Mar későn van! — szólt monoton hangon a lány.

— Csakugyan! — feleli szófukaron a férfi. És mennek . . .

A nap lassan a fák mögé hanyatlott. Utolsó sugarai bágyadt, meleg sárga színnel vonták be a fákat s utakat.

A lány mereven nézett a bágyadt, mindinkább gyöngülő fénybe s szomorú gondolatai követték azt:

Meghalsz te is, elfüsz te is, mint az én szerelmem. De annak többé nem lesz reggele!

Egy helyen a szemé pillantása hirtelen a fübe tévedt, gyorsan lehajolt és letépett valamit.

— Mi az? — riadt fel élmélyedéséből Csátary.

A leány fölemeli a növényt s beszédes szeméit ráveti a poetára, ajka mosolyog, erőltetett kesernyös mosolygással; aztán a pongyola pity-pangnak (népies nevén »férfihűség«) maggá érett, fátýolszerű gömbjét ajka elé tartva — nagyot fúj rá.

Az érett pihés magok a fuvástól százfélé repültek a lég szárnyán . . .

Szálltak . . . Szálltak . . .

A férfi kíváncsian várta, hogy mi lesz.

A dolgok logikus következtése pedig az lett, hogy a lány a csupaszon maradt szírat a meglepett férfi arcába dobta s ott hagyva őt magára az ut közepén, röviden gunyosan csak annyit mondott:

Férfihűség!

ségemnek tartom a teljes elismerés zászlaját meghajtani a belügyminisztérium kodifikáló osztálya előtt s különösen annak illusztris főnöke, Némethy Károly államtitkár ő méltósága előtt, ki a statisztikai hivatal és e téren közreműködő más hivatalokkal együtt emberföltölti munkát végzett.

A mi a munkásság jogkörének kiterjesztését illeti, ha ők viszontszolgálatul megígérik és garanciát nyújtanak arra nézve, hogy munkaadóikkal szemben becsületesen fogják kötelezettségeiket teljesíteni és a kellő műveltségi fokot megszerzik a választói kvalifikáció megszerzésére nézve, úgy addig a pontig, a meddig a javaslat el megy, el is kell menni, és a jogkiterjesztésnek ilyen mérve elől nem is lehet elzárkózni. Nagyon különösnek tartom azonban, hogy a munkásság vezetői — valahányszor velük a legkülönfélébb alkalmakkor érintkezésbe voltam, soha sem említették a munkások kötelezettségeit munkaadóikkal szemben, hanem mindig a munkások jogairól beszéltek. Figyelemmel kísérek minden nagyobb szocialista gyűlést. De ott senki sohasem beszélt a munkások kötelezettségeiről, hanem mindig csak a jogokról. Rendkívül bátor embernek tartanám azt, ki egy ilyen gyűlésen szóba menne hozni a munkások kötelezettségeit is és azt hiszem, hogy az illető aligha menne a maga lábán haza, hanem legfeljebb a mentők segítségével a kórházba. Sa meddig így lesz s a míg a jogok csak egyoldalulag lesznek tárgyalva kötelezettség nélkül, a míg a munkaadó csak egy medium, a kit meg kell nyuzni, addig nehéz jogkiterjesztéstől beszélni a »vicem provicé« elvénél fogva. De hát azt hiszem, ezen ferde felfogásoknak meg kell változni és el fog jönni az az idő, a midőn a józan gondolkodású munkások érvényesíteni fogják és legyűrik a terrorizáló elemeket és e józan munkásoktól a jogkiterjesztést nemcsak nem sajnálom, de örömmel üdvözölöm.

A mi a hatosztályú elemi iskola elvégzését illeti, utalnom kell azon nehézségekre, a melyek különösen az alföldön tanyai iskolába való járásnál fenforognak. Ezen iskolázatásnak eredménye majdnem semmi, mert ezen iskolák legtöbbször öt-hat kilométernyi körzetre terjednek ki. Az iskolai szorgalmi időnek szeptember közepétől május közepéig kellene tartani, de arról szó sincs, hogy ez be legyen tartható, mert október közepéig míg a mezei munka készen nincs, egy lélek se jár iskolába s az előjárásig tudva azt, hogy sürgős munka idején mennyire szüksége van a szülőknél a gyermekek segítségére is, nem is szorgalmazza azoknak iskolába küldését. Októberben azután beáll az esős évszak és azok a szegény gyerekek a rossz utakon nem képesek rendszeresen iskolába járni. Az időjárás okozta ezen nehézség elart márciusig mire beáll a szép idő, akkor azután azért nem küldik a szülők gyermekeiket az iskolába, mert szükségük van segítségükre a tavaszi munkánál. Okvetlen szükségesnek tartja tehát, hogy ne csak iskolákat állítsanak az állam, de gondoskodjon arról is, hogy az iskolák be is népesíthessenek.

Desbrdes Ernő képviselőtársam tegnapi felszólalásában az erdélyi magyarország helyzetének igen szomorú képét festette meg és ha e kép a való helyzetnek megfelel, úgy az erdélyi magyarország helyzete olyan, mint a sülyedő hajóé, melynek már csak az árbócai látszanak ki a vízből, melybe görcsösen kapaszkodnak a menekülők, várva vagy a mentőhajót, vagy az őket eltemető hullámsírt. De szerencsére nem mindenütt ily vigasztalhatlan a helyzet. Sokan féltik a magyarság szupremáciáját a javaslat törvényerőre válása esetén, de én azt hiszem ettől nem kell tartani. Utalok arra, hogy öt évi főispánságom alatt Bács-Bodrogmegyében, dacára annak, hogy ott magyarok, németek, bunyevácok, sokácok, szerbek, tótok és rusnyákok laknak, nekem e sokféle nemzetiségűemiféle bajom nem volt. Nézetem az, hogy a hol tudnak bánni az emberekkel, ott nemzetiségi veszedelemről nem lehet beszélni. De ha folyton lehazaarúlozzák, legazemberezik őket, természetes, hogy elégedetlenek. A mi a korhatárt illeti, határozottan a 30 éves korhatár mellett foglalok állást. A földművesember 30 éves korig dolgozik igazán, akkor van életereje teljében és e kortól kezdve marad több ideje arra, hogy politizáljon. Krolopp Hugó képviselőtársam felel, hogy a nyolc holdas minimum nem igazságos, mert a földék értéke különböző vidékeken más. Teljesen osztom ezen felfogást és a magam részéről is azt kívánom, hogy e területi cenzus helyébe adócenzus vétessek fel. A törvényjavaslatot általánosságban elfogadom.

„Ugocsa non coronat!“

— Saját tudósítónktól. —

Zenta, 1913 febr. 14.

Zenta város képviselőtestülete úgy határozott, hogy Szemző Istvánt nem üdvözli, beiktatásán részt nem vesz.

Álljunk meg e határozatnál pár percre. Erdemes vele foglalkozni. Rövid időn belül közismert lesz, tárgyalni fogják mindenfelé. S egyes-nesen a megye s egyben Zenta város becsülete kívánja, hogy eme minden társadalmi és közéleti konvenciót feltaszító határozat igazi okaira rámutassunk.

Mert tarthatatlan és neveléses az az indoklás: nincsen pénz!

Mert Zenta nem utszéli, rongyos koldusa a megyének, de »gyöngye«, — mint egyik legnépszerűbb főispánunk, *Latinovits Pál* mondotta Zenta jövevény, vagyonos, népes város. Mint város lehetne. S hogy mennyire nem az, jobb erről nem beszélni. Farizeusok és kufatok ülnek közéletének templomában. S ez nem frázis, nem üres szóbeszéd. De véres valóság! Olyannyira, hogy Zenta mérlege ingadozóban van.

S ekkor jön az új főispán. Kezében a legfelsőbb bizalom; szívében — bizonyára — a legjobb indulat. Melyre pedig oly nagy szüksége van ma a városnak. Meghívja Zentát is, jelenjen meg beiktatásán, tisztelje meg egymást ezzel. S megjelent, aki csak tehette, mert jól tudták, *mi a tisztesség és mi az észszerű*, Zenta nem: »Nincs rá pénzem!«

Nemcsak tarthatatlan és neveléses, de rossz indulatu és valótlan is ez az indoklás.

Mert az esetek egész tömegét lehetne idézni, hogy mennyire szeret deputációzni a zentai közgyűlés; hogy mily lehető és lehetetlen címeken utazgatnak némelyek a város költségén; s hogy egyébként is komaság — barátság révén mily sok felesleges teherrel rakják tele a várost. Ilyenkor van pénz!

Csak most nem volt, most fogyott volna el egyszerre! Most, amikor igazán kellett! A fizetésükből élő városi tisztviselők elutadtak menni, s a kenyéradó, a város ne lett volna képes képviselőtében egy-két embert küldeni! Egyébként is biztos tudomásunk van róla, hogy saját költségén is kész örömmel mentek volna igen sokan a képviselők közül. Ezt a kérdést azonban fel sem vetették a határozat bölcs keresztülhajszóli.

Nem az anyagiakon mult tehát a dolog!

Ellenben az az igazság: hogy az intelligensebb elemeknek nagyon is híjjával lévő mai közgyűlési többség — hivatása ellenére — *ismét politizált*, ismét legénykedett; óvatos duhaj módjára azonban sietve húzta meg magát egy vékonyka, hasadozott palánk, — egy tarthatatlan és neveléses, rosszindulatu és valótlan indoklás mögé!

A pénzügyi válság.

Az általános pénzügyi válság hullámai természetesen az erős alapokon nyugvó bácsmegeyi pénzügyi intézetek is megéreztek. T. i. csupán annyiban, hogy a hitelkorlátozás eszközét kellett igénybe venniük. Egyebekben majdnem valamennyi bácsmegeyi takarékpénztár megmaradt tevékenységének normális területén s közmegegyezésre teljesítette földadatát.

A pénzügyi válságról az alábbi pénzügyi intézetek igazgatósági jelentéseiben eme érdekes megemlékezéseket találjuk:

(Ujvidéki Takarékpénztár).

Az elmúlt év közgazdasági szempontból egyike volt a legsúlyosabbaknak. Legelejen is már pénzsűke és pénzdrágaság uralkodott, később pedig a pénzviszonyok egyre rosszabbodtak s az év utolsó harmadában a külpolitikai bizonytalanság következtében a feszültség tetőfokát érték el.

Mi már kezdettől fogva, mihelyt azt tapasztaltuk, hogy a feszültség még április havában sem enyhült, tevékenységünket az összes üzletágakban megfelelő mérvben korlátoztuk, majd pedig a hitelnyújtás terén csak arra szorítottuk, hogy üzletfeleinket az anyagi zavaroktól megóvjuk, ami nem egy esetben sikerült is. Kihelye-

zéseink bevonásánál is mindenkor feleink képességeire voltunk tekintettel és soha senkinek anyagi romlását nem okoztuk.

Ezt az eljárást pedig főleg a Magyar leszámitoló és pénzváltóbankra támaszkodva voltunk képesek követni. A vele kötött kapcsolat adta meg nekünk ehhez a szükséges erőt s jól esik konstatálnunk, hogy a létesített kapocsnak úgy reánk, mint vidékünk közgazdasági életére is kiható nagy előnye ép a legkritikusabb időben fényes igazolást nyert. Kiváló támaszt leltünk ezenkívül az Osztrák-magyar bankban is, mely a legfeszültebb viszonyok közt is előzékeny módon bocsátotta rendelkezésünkre az engedélyezett hitelt.

(Stanisicsi Takarékpénztár).

Az elmúlt évben uralkodott mostoha gazdasági viszonyok és pénz drágaság, a bel- és külpolitikai zavarok és az ezek nyomán keletkezett általános bizonytalanság az egész országban teljesen abnormálissá tették a pénzügyi intézetek üzleti életét.

Ezen helyzet sulya alól még a központban székelő nagy intézetek sem vonhatták ki magukat, de még kevésbé teheték ezt a kisebb vidéki pénzügyi intézetek, amelyeknek kettős veszedelemmel kellett megküzdeniük. A hitelmegszorítások egyrésztől a címletek és értékpapírok rohamos áresése másrésztől erősen megsűkítették azon kereteket, amelyekben mozogniok lehetett. Ha ehhez hozzá vesszük a betevőknek ország-szerre tapasztalható idegességét, amely tünet különben háborus időkben mindig jelentkezik — s ezzel kapcsolatban a mobilitás biztosításának szükségességét; úgy rövid vonásokban adva van a mult év pénzügyi helyzetének képe.

Ezen viszonyokat és azok hatását természetesen a mi intézetünk is erősen megérezte úgy azáltal, hogy üzletét ki nem terjeszthette, tehát a különben előálló nyereségről lemondani kellett, valamint az értékpapírok árfolyam csökkenése által előidézett, részben bárcsak átmeneti jelleggel bíró mérlegszerű veszteségek formájában.

Nagy megnyugvással jelenthetjük azonban, hogy intézetünk a nehéz viszonyok közepette is nem csak szilárdan megállotta helyét, üzletkörét fenntarhatta, üzletfeleink legitím hiteligenyét kielégíteni képes volt, hiteleket megszoritani vagy elvonni pedig nem kellett. Most bizonyult be az általunk hosszú idő óta szakadatlanul és előre-látással követett üzleti politikának helyessége, melynek alaptétele volt: a bőségekben gondolni a szűk esztendőkre és takarékoskodni, tartalékokat gyűjteni.

(Bácsföldvári Első Takarékpénztár).

Az elmúlt év pénzügyi eseményei közismertek és ennél fogva bővebb fejtegetést nem igényelnek. A pénzügyi helyzete az elmúlt évben állandóan feszült volt. A feszültség, mely a balkáni háboru ideje alatt a tetőpontját érte el, az év végén sem enyhült, sőt még fokozódott. A pénz állandóan drága volt és az Osztrák-Magyar Bank az év három első negyedében az 5%-ot állandóan fenntartotta, az utolsó negyedében pedig 6%-ra emelte s még kilátás sincs arra, hogy ez a kamatláb mérsékeltség. Ilyen rossz viszonyok olyan kamattételeket hoztak felszínre, minőt még a válságos 1907. évben sem látott az ország. Tartózkodásunk azonban megóvott bennünket a kényszerhelyzettől s örömmel, jóleső megnyugvással jelenthetjük, tisztelt közgyűlés, hogy bennünket a fentebb vázolt áldatlan viszonyok csak annyiban érintettek, hogy drágán kellett a pénzt megfizetnünk — egyebekben semmi korlátozást nem szenvedtünk, ügyfeleinknek is mindig rendelkezésére állunk s őket *csakis 10 százalékos tőkétörlesztésre szorítottuk*. Ezen kis megszorításunk okozta azt, hogy számláinkon némi csökkenés mutatkozik ez azonban átmeneti jellegű s azon reménynek adunk kifejezést, hogy normális pénz és gazdasági viszonyok beálltával, újból emelkedni fognak.

Kábáréestély Csurogon.

— Saját tudósítónktól. —

Csurog, 1913. február 6.

De régen nem táncoltunk, se nem mulattunk, — gondolta a csurogi uri ifjuság. Midőn ezt mondogatták, azonnal hozzá is fogtak az eszme megvalósításához; s fáradságukat siker is koronázta. Az általuk f. hó 3-án a Kasino helyiségekben rendezett kabaré-estély, úgy erkölcsi, mint anyagi szempontból fényesen sikerült. Emelte ezen fényes estély nívóját az a körülmény is, hogy képviselve volt ott a csurogi és környékbeli intelligens elem színe-java, nemzetiségkülönbség nélkül, megcáfolva ama rémhíreket, a magyar és szerb lakosságról, amikről némely fővárosi lapok hasábszámra írkáltak.

Am, hagyjuk ezeket, hadd irjanak a lapok

ezentul is rémhíreket, mi tovább fogunk együttesen, testvériesen élni, mulatni és bálozni. Tehát, hogy unalmas ne legyen áttérni a műsorra, mely igazán páratlan volt a maga nemében. »Az el-tört gyűrű« című férfi négyes énekkel kezdtek a műsört, melyben: *Novoszel* Szilveszter, *Sárközi* Ferenc, *Vida* József és *Popovits* László énekeltek szépen, összhangzatosan és szívrehatóan. Sűrű tapssal honorálta őket a közönség. Hogy pedig az ének oly szépen sikerült, nem csekély része van benne *Glaváski* Mladen, tanítónak, a szerb dalárda karmesterének, ki a szereplőket belanított, amiért a rendezőség nevében ezután is hálás köszönetet mondunk. Erdélyi Zoltán »Az oroszánbőr« című egy felvonásos boházata következett ezután, melyben a szereplők szép összejátékukkal a közönség teljes elismerését vívták ki. *Dienes* Imre Jávorka számtiszt szerepében valóban mesés volt, sokat is nevette neki a közönség. Szintugy igen jól adta *Berecz* Jolán a feleség szerepét. *Doboczky* Ilonka mint Piroška és *Popovits* László mint Rideg Máttyás creatiojukat igazán ügyesen, sok rutinnal és színpadi othoniasággal játszották a szerelmeseket. Nemkülönbén *Sárközi* Ferenc mint Cseresznye Ivor, aratott szép sikert. *Popovits* László énekelte el aztán a »Bucusu egy szép asszonytól« című dalt, meglepő érzéssel. Majd *Schisler* Vilma következett Gárdonyinak »A levél« című monológjával, melyben hűen és ügyesen kreálta a kíváncsi fiatal asszonyt. *Dienes* Imre kuplét, állandó derűltséggel tartva a közönséget, annyira, hogy a zúgó tapsnak engedve megújra volt kénytelen. A műsor egyik legsikerültebb pontja következett ezután. Karinty Frigyes, neves író »Igy irtok ti« című kritika művéből egy hármás jelenetet adtak elő, melynek címe »A férj irogat«. *Dienes* Imre, az ideges író szerepét nemcsak hogy nagyszerűen játszotta, hanem remekül is volt maszkírozva. Nemkülönbén igen ügyesen szerepelt *Vida* József, mint novellát írogató, hóbortos férj, és *Berecz* Jolán mint ennek felesége. A közönség lelkesen tapsolt nekik.

»Sokszor úgy szeretnék sírni« című dalt énekelte el *Popovits* László. Mélabus ária és *Popovits*nak a bass-bariton hangja, igazán szívrehatóan szép volt; meleg tapssal honorálták.

A következő műsorponban, *Doboczky* Ilona monológozott »A mai táncról«. *Doboczky* kisasszony igazán meglepett bennünket, úgy adta szerepét mint egy valóságos színésznő, annyi tudással és othoniasággal, mintha nem is száz és száz szem előtt játszana, hanem otthon, a szüleinek tartana előadást a mai táncról. Közben sok keserves igazságot oda vágott a mai nőlegényekhez.

Hiába *Dienes* Imre lévén az estély clouja, ő fejezte be a műsört Weiner: »Ugy-e öregem leszel e oly szíves...« című kupléval.

Ime a műsor. Azt hiszem, hogy ezzel mindenki meg is elégedhetik. S mi csurogiak igazán örülhetünk, hogy ily életrevaló ijjuságunk van mely bebizonyította, hogy szépet tud produkálni.

A műsor után — ami természetes is — a tánc következett és pedig *Verebes* Pista hírneves óbecsei cigányzenekarának muzsikája mellett.

Nijáb.

Gazdák gyűlése Körtésen.

— Saját tudósítónktól. —

Körtés, 1912. febr. 15.

Folyó hó 13-án tartotta a »Bácsbodrog vm. Gazdasági Egyesület« fiókját képező *Körtési Gazdakör* rendes évi közgyűlését, melyen több fontos a községet és a gazdák érdekeit érintő ügyek kerültek tárgyalás alá.

A költségvetés elfogadása után a közgyűlés ifj. *Szettele* József földbirtokost bízta meg, a gazdakör megyei képviselővel. Az igazgatósági tagok választása után *Inhoff* József, az egyesület képviselőjében megjelent titkár indítványa került tárgyalás alá. Nevezetesen egy *postahivatalnak*, a vasuti állomáshoz vezető *ut kövezésének* és a vasuti állomáson a kis forgalom behozatalának kérelmezése. Többek hozzászólása után oly határozat hozott, mivel a *zombori cukorgyárral* kötött öt évre szóló szerződés egyik pontja a vasúthoz kiépítendő műutat 1913 év április haváig biztosítja és *Wolf* Péter közs. bíró szerint ez irányban tudtával mindeddig semmi sem történt, a közgyűlés felkéri az elnökséget, hogy a gazdakör nevében keresse meg Körtés község előljáróságát, hogy a fent jelzett közúgyek megvalósulása érdekében, tegye meg a szükséges lépéseket az illetékes hatóságoknál, amit a gazdakör az anyaegyesület szintén meg fog tenni.

A közgyűlés megbizta az elnökséget és igazgatóságot, ha lehetséges jelöljön ki egy olcsóbb és a kör céljainak megfelelőbb lakást, hozzon ez ügyben határozatot és terjessze azután közgyűlés elé.

Egyes tagok indítványára elhatározatott, ha a gazdakör körében nem volna lehetséges, úgy egyes tagok alakítanak egy hitelszövetkezetet. Ennek eljárásával *Schwartz* János titkár bízott meg.

Utolsó pontját képezte a közgyűlésnek *Inhoff* József titkár előadása, az amerikai kukorica termeléséről, valamint a balkáni államokkal kötött vám és kereskedelmi szerződésekről. A szakszerű és tanulságos témát a gazdák nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatták. *Inhoff* titkár egyben sajnálatát fejezte ki, hogy a gazdakör tagjai közül a múlt évi külföldi szarvasmarha bevásárláson senki sem vett részt. Pedig nagyon kívánatos volna legalább egy 10—15 drb. siemethali bevásárlása, hogy ez által a község szarvasmarha állománya méltónak bizonyulva, a lódíjazás alkalmával megismert lo állományhoz.

Állatvásár Gádoron.

— Saját tudósítónktól. —

Gádor, 1913 február 15.

Bikavásár volt február 12-én Gádor községben, mely alkalomból nemcsak a megyéből, hanem a szomszédos helyekről is sokan eljöttek megnézni és vásárolni tenyészbikákat, ezen minden tekintetben szép állatokat a gádori lakosok úgy nevelték, hogy jó teheneket hoztak be Bajorországból a Bácsbodrogvármegyei Gazdasági Egyesület közbenjárásával és a község előljárósága is iparkodott a legszebb és legjobb tenyészbikákat beszerezni a mezőhegyesi állami telepről, most az ezektől származott fiatal tenyészbikák kerültek eladásra, amelyek darabonként 700—2000 korona ár közt keltek el.

Az első díjjal kitüntetett kettő darab legszebb állatot Titel község részére annak ügyes állatorvosa szerezte meg. A jól sikerült tenyészbika kiállítás és vásár ünnepélyes lakomával fejeztetett be, a nagy számban összesereglett gazdaközönség ezen alkalomból táviratilag üdvözölte *Szemző* István főispánt, *Latinovits* Pál országgyűlési képviselőt és *Tárczy* Dezső főszolgabíró. A község szórakoztatására a gádori tűzoltózenekar játszott válogatott szép zenedarabokat, melynek összhangzatos előadása különösen *Kern* Mihály karmester és *Eiseman* Mihály kántortanító fáradozásának köszönhető.

A vármegyei főorvosi állás betöltése.

Sok huza-vona után végre be van töltve a vármegyei főorvosi állás.

Legifjabb *Szemző* István főispán dr. *Sági* Samu zombori járásorvost, aki dr. *Thurszky* Pál elhunytá óta látja el a főorvosi teendőket, tette meg vármegyei tisztli főorvossá. A főispánnak ez az intézkedése azt bizonyítja, hogy a személyes szempontokból fakadó bármely jogosulatlan törekvést vissza tud szorítani akkor, ha a közhangulat erőteljesen érezteti méltányos akaratát. Dr. *Sági* a főorvosi állásra már rég jelölte a közvélemény; s a főispán hallgatt ennek szavára. S ezt annál könnyebben tehette meg, mert az új tisztli főorvos eddigi multjával, kiváló képességével, lankadatlan ügybuzgalmával és humanus gondolkodásával megszerezte a hivatottságot ennek a fontos állásnak a betöltésére. *Szemző* főispán megbízható munkatársat kap benne nagyszabású közegészségügyi terveinek sikeres végrehajtására.

H I R E K.

Lehullott a rezgő nyárfa . . .

Február közepén vagyunk, aki csak teheti a délvidék tengermosta partjaira utazik, élvezni a tavaszt a téiben, csodálni a rivierák illatos, pazar virágkorzóit.

Legalább így gondolatban jöjjön velem kedves olvasó, hagyjuk itt ezt a sivár telet, az élet mindinkább nyomasztó terheit, — jöjjön, pár perc az egész ut. pár perc, mely azonban négy életet kapcsol össze.

Tehát megszólalt az Ungaro Croata hajókürtje, Ragusa kikötőjében Gravosában vagyunk. Igaz hogy idegen helyen, idegen népek között, de nézzenek csak körül, ami itt hatalmas, és évszázadokon át jó szolgálatot teljesítő alkotás, mégis magyar energia munkája; az aquidotto, a fort imperial mind magyar eszmék.

. . . Szálljunk ki, a tramvay gyorsan átviz az agavékkal szegélyezett uton egészen a Pillég; itt leszállunk és a stradonén át Könyves Kálmán királyunknak a Piazza san Raggióon lévő emlékoszlopa mellett kiérünk a ragusa mólóra, ahol vár a kirándulási hajó, hogy Lakromára vigyen bennünket, arra a szigetre, mely négy ember életének minden titokzatosságát fedi. A szigetre érve egyenesen királyi családunk kedvenc castellója felé tartunk.

Egy ferencendi barát kalauzol a narancs-ligetek, datolyák és rózsák pompázó kaleidoszkopja között. Mély kongású harang jelzi megérkezésünket. Köröskörül mély csend, az udvarban bájos madárhang, a folyosókon a négyek szelleme susog, misztikusan, meghatóan.

... Qui è stanza di Maximilian, Miksa császár kedves szobájában vagyunk, boldog volt, élt, uralkodott, mindenütt a jókedv jele, s ma már csak meggyilkolásának véres emlékei lebegnek ódon butorai körül. Gyerünk tovább. Ezt a széket szerette a boldogult Erzsébet királynénk, ott azon az acaccia alléen sétált a legszivesebben alkonyatkor, ha a tenger hullámai elűltek és . . . és ennek a véghetetlen jó asszonynak is gyilkos kéz által kellett kimulni. Nem tudom miért, de ha ezeket a szobákat járom mindannyiszor eszembe jut egy szomorú magyar dal:

Lehullott a rezgő nyárfa ezüst színű levele . . .

És most kedves olvasó, hagyjuk itt a világnak ezt a mai örült forgatagát és képzeljük magunkat abba a korbba ezen a helyen, amikor még élt Rudolf trónörökös.

Magyar cigányzene hallik a fogadóteremből; mulat valaki, valaki, akire két nagy ország koronája vár, — ösmert a nőta amit húznak;

»Ha én nagyságos ur lehetnék . . .«

Királyi korona, trón, vagyon, fény, hatalom ugyan hogy illik össze ilyen vággyal?

És nem lett semmi a koronából, nem lett király és nem lehetett nagyságos ur sem — el van temelve — szobáin átfutó bóra titokzatos dolgokat susog és megzokogja bús emlékét a három halottnak, de megzokogja sorsát az utolsó élőnek is.

Ami jó királyunkról van szó, ő itt maradt árván, hogy örökös küzdelmek elsimitója legyen.

Közüli nézünk még a szobákon, azután indulunk gondolánk felé s amint azt ide-oda ringatják az Adria nyugtalan hullámai, valaki mintha folytonosan sugná a füllünkbe: »gondoljuk el az itt maradt egyetlen élő lelkiállapotát, iparkodjunk politikai életünk hajóját továbbra is, vagy ezután abban a révben ringatni, melyben biztosítva van ennek a sorsüldözött jóságos embernek nyugalma.

És a bóra fű-fű tovább. Birtfa Büszke emlékeit juttatja eszünkbe, a gazdag barfiakéit, akik egy királynét láttak sírni, zokogni keservesen, egy királynét, aki megszenvedte a mulat és megérezte a jövőt:

. . . Isten hozzád édes, Isten hozzád kedves

En már tied nem leszek.

Jakabfalvy Árpád.

Latinovits Pál — Bátmonostor diszpolgára. Bátmonostor község képviselőtestülete február 8-án rendkívüli közgyűlést tartott, melyen *Latinovits* Pált, a regőcei kerület orsz. képviselőjét a község érdekeinek fardhatatlan előmozdítása körül szerzett érdemeinek elismeréséül — *diszpolgárrá* választották meg, egyhangulag s nagy lelkesedéssel. A diszpolgárságról szóló oklevelet *Odry* István jegyző vezetésével — mint nekünk írják — Zomborban nagyobb küldöttség fogja átnyújtani.

Ifj Vojnits Istvánné a zombori Erzsébet szoborért. A most nyugodalomba vonult bács megyei főispánnak, ifj. *Vojnits* Istvánnak fenkölt lelkületű neje fardhatatlan tevékenységet fejtett ki a Zomborban létesítendő Erzsébet királynő-szobor létesítésére megindított mozgalom sikere érdekében. A maga részéről is külön gyűjtést indított, melynek szokatlanul nagy lett az eredménye, amennyiben 1.776 koronát sikerült gyűjtenie. A bőkezű adakozók névsorát a jövő számunkban közöljük.

Az új főispáni titkár. Legifj. *Szemző* István főispán a hónapok óta üresedésben volt főispáni titkári állást a napokban ideiglenesen betöltötte. A titkári teendőkkal *Rittinger* Rezső központl. tb. aljegyzőt, a tisztviselői kar egyik igen buzgó és jelesen képzett tagját bízta meg.

Kitüntetett főügyész helyettes. A király *Popovits* Aurél zombori kir. főügyész helyettesnek nyugdíjaztatása alkalmából, az igazságszolgáltatás terén szerzett kiváló érdemei elismeréséül a III. oszt. vaskoronarendet adományozta. A zombori ügyészség vezetőjévé *Gramling* Kornél ügyészt nevezte ki az igazságügyminiszter.

A papság a főispán előtt. Legifjabb Szemző István főispán előtt az installacio napján a római katolikus papságnak következőkből állott küldöttsége tisztelgett: *Fejér* Gyula zombori apát vezetésével; *Evetovits* János orsz. képviselő, bicsai plébános, *Agatics* Boldizsár nemesmiliticsi, *Amon* Pál ujvidéki apát, *Bászler* István garai esperes plébános, *Kersch* Mihály kulai, *Makay* Gábor kunbajai, *Novák* Ferenc madarasi, *Páv* Ferenc cservenkai, *Rockenstein* Nándor gádori, *Schauer* Ferenc kerényi, *Pimrák* Béla martonosi, *Török* Gyula gombosi, *Vidákovich* Miklós bástóvárosi, *Vigyázó* Vendel dernyei, *Venczel* Alajos rémi, *Vojnich* Dániel bajai apátplébános; *Kertész* József bezdáni, *Probojsevics* Antal, *Körmöczy* Ernő zombori káplánok, *Kleiner* Nándor zombori hitoktató és a zombori karmelita rendház küldöttség *Gerard* atya vezetésével.

Tanfelügyelőink előléptetése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Faragó* János kir. tanfelügyelőt a VII. fiz. osztály 3-ik fokozatába, *Csapó* Kálmán segédtanfelügyelőt a VII. fiz. oszt. 3-ik fokozatába léptette elő.

Uj ügyvéd. Dr. Hegedűs József zombori földink Budapesten ügyvédi irodát nyitott.

A palánkai Tiszviselő Otthon a napokban tartott közgyűlésén a választmányt ekként alakította meg: Elnök Gábris Endre vezető járásbíró. Igazgató Zakkay Aladár polg. isk. igazgató. Ügyész dr. Bunda Róbert. Háznagy Krémer Mátyas. Jegyző Schramm Frigyes. Pénztáros Schneider István. Könyvtáros Deák Károly. Választmányi tagok: Büchler Róbert, dr. Ritter Gyula, Schröder György, Pápai István, Szeiffert Márton, Babay János, Toinay János, Pinczehelyi Gábor, Schannan Oszkár, Gausz Menyhért, Zsigmond István, Fülöp Ödön, Honzl Imre, dr. Igl. Ede, Blázek József, Potzta György, Kardos Pál, Hesz Frigyes, dr. Dimitrijevic Sándor, Szeghy Lajos.

Az Országos Közlekedési Tanácsba a kereskedelmi miniszter báró *Vojnits* István v. b. t. t. orsz. képviselőt is kinevezte.

Színészet Magyarokánizsán. Magyarokánizsán Fehér Vilmos társulata e hó 15-én kezdte meg előadásait. A bemutató — *Limonádés ezredes* — jól sikerült.

A pincédi állami elemi iskolához a közokt. miniszter *Kiss* Etelkát nevezte ki.

Papszentelés. Horváth Győző dr. martiropoliszi püspök f. hó 13-án csütörtökön reggel szentelte pappá a nagyobb papnevelő intézet kápolnájában Fr. Hengen Angelusz zombori karmelita növendékpapot.

Halálozások. *Lachowits* Ilonka e hó 15-én 7 éves korában Zomborban meghalt. Az elhunyt ifju természetben Lachowits Lajos és neje gyermeköket gyászolják.

Müller Béla ny. szolgabíró, tb. főszolgabíró e hó 14-én 60 éves korában Zomborban meghalt. A derék, köztisztviselőben állott férfit, ki közszereplésével sok érdemet szerzett, nagy részvéttel temették el.

A Katymári Takarékpénztár r. t. február 12-én tartotta XXI. évi rendes közgyűlését, melyen — mint levelezőnk írja — a részvényesek igen szép számban jelentek meg. A közgyűlés elnökevé egyhangulag *Bichler* Vilmos felügyelőbizottsági tag választották, ki szép beszédében üdvözlőlvén a megjelent részvényeseket, konstataálja, hogy 28 részvényes 445 részvény képviselőjében jelen van, az alapszabályok 13. §-a értelmében a közgyűlést határozatképesnek nyilvánítja s a közgyűlést megnyitja. Elnöki megnyitó beszédében a takarékpénztár múlt évi forgalmát ismertető, különösen betét állományát emeli ki, mely az egy millió koronát megközelíti, a mely körülmény is azt bizonyítja, hogy a betevők bizalma a mostoha pénzügyi viszonyok dacára sem rendült meg s a mely körülménynek köszönhető, hogy az intézet az elmúlt évben oly szép eredményt mutatott fel. A közgyűlés végzésével *Till* Imre igazgató vendég-szerető házában látta vendégül a megjelenteket, többek között: *Koller* Oszkár bácsalmási főbíró, *Kulcsich* Viktor szolgabíró, *Bichler* Vilmos igazgató, *Neszmírák* Mátyas őrszállási jegyzőt, *Gärtner* Sándor helybeli plébánost s többeket. Az első felköszöntőt *Bichler* Vilmos mondta, a vendéglátó házi gazdát, mint a takarékpénztár agilis igazgatóját éllette, kinek fáradtságát s akadályt nem ismerő ügybuzgalmának s körültekintésének köszönhető, hogy az intézet a mostani nehéz s válságos pénzügyi viszonyok között is oly fényesen megállotta helyét. *Koller* Oszkár főbíró ugyancsak a vendég-szerető házi gazdát s kedves feleségét éllette, kiknek páratlan vendég-szerete kösismert. A társaság vig. poharazás s kedélyes hangulatban még soká együtt maradt, egy kellemes nap kedves emlékét vivén ki-ki magával.

A dávodi jegyző jubileuma. *Bereckő* Dénes, Dávod község közszereplőiben álló jegyzője a napokban ünnepelte meg jegyzőségének tizéves évfordulóját. Az iroda személyzete és a község előkelőbbjei lakásán keresték fel a szűk családi körben ünneplő jubilanst, aki meghatottan mondott köszönetet az iránta tanusított figyelemért.

Uj ügyvéd Ujvidéken. Dr. Goldstein Manó Ujvidéken ügyvédi irodát nyitott.

Az óbecsei járás jogászai március 8-án nagy szabásu estélyt rendeznek. A mulatság sikere érdekében a közönséghez intézendő kérések a napokban küldi szét. Ezek végre olyan kérések lesznek, melyekre maguk az ügyvédek is rá fognak fizetni.

Csöd Bácsszentivánon. *Zbunyak* István bácsszentiváni kereskedő ellen elrendelték a csődöt. Tömeggondnokká dr. *Telegdy* Sándor apatini ügyvédet nevezték ki.

Színészet Ujvidéken. *Thury* Elemér kitűnően szervevet színtársulata Ujvidéken e hó 22-én kezdte meg előadásait a Cigánybárával. A társulatnak ezek a tagjai:

Nők! Császár Rózi, Fekete Mariska, Huszti Rózi, Kiss Miklósné, Ligeti Lajosné, Lukács Juliska, Madas Istvánné, Miskey Józsefné, Pácsi Margit, Szabolcsy Józsa, Révész Ilonka, Szécskay Árpádné, Tarnai Leona, Thuri Elemérné, Markovics Margit.

Férfiak! Bátori Illés, Domonkos Ferenc, Faludi Károly, Forgács Jenő, Halmos János, Juhai József, Kiss Miklós, Kormos Ferenc, Kovács Miksa, Ligeti Lajos, Madas István, Miskey József, Nyikos Zsigmond, Pilyai Lajos, Szécskay Árpád, Szilágyi Ödön, Thury Elemér, Vass Jenő, Vizi Sebestyén.

Gyakorlók: Balázs Anna, Császár Lujza, Földváry Gyula, Heltai Miklós, Hamerka Gyula, Riita Jolán, Varga Simon, Sebestyén Lajos, Kovács Miksáné, Vass Jenőné.

Fizetéképtelenség Topolyán. Ifj. *Lederer* Jakab topolyai üvegkereskedő fizetéképtelen lett. Tartozása 22.000 kor. A vagyon csak 7000 kor. Egyezsége kevés a kilátás.

Mulatságok. *Monostorszezen* az Olvasókör saját pénztára javára szép farsangi mulatságot rendezett, melyen számosan jelentek meg Bezdánból és Zomborból is. A zenét a helybeli zenekar szolgáltatta.

Béreg község önkéntes tűzoltóegyesülete saját alapítókéje növelése céljából igen sikerült farsangi mulatságot tartott a Helfler-féle vendéglő összes termeiben. A mulatságnak csak a virradó reggel veletl véget

Herczegszántó község tűzoltótestülete szintén rendezett fényesen lefolyt bál mulatságot a tűzoltószerék szaporítása céljából. A bál 108 koronát jövedelmezett. Növelte a bál élénkségét és fényét azon körülmény, hogy több vasuti tiszt jelent meg azon családjával együtt a környékről. Általános feltűnést kellettek, hogy *Nagy* Etus, *Méhes* Erzsike és *Rónai* Bella a környéken diavatos magyar parasztnyecske-jelmezben jelentek meg. A jelen voltak kitűnően mulattak Róth Dániel vendéglős termeiben, s szép emlékekkel távoztak a reggeli órákban a színhelyről.

A máv. szabadkai üzletvezetősége a vonalai részére az 1913. évben szükséges kőnemű anyagok mézsa, téglák és cserepek szállítására február hó 8-án tartott versenytárgyalást. Ajánlatot tettek: *Bodrogi* Mór (*Topolya*), *Freund* Péter (*Péterréve*), *Gäser*, *Rauch* és *Weiker* (*Cservenka*), *Böhm* M. és *Társai* (*Zsombolya*), *Hungária* téglagyár (*Zsombolya*), *Martfüi* téglagyár (*Martfü*), *Kristó* és *Társai* (*Orosháza*), *Magyar* D. (*Szabadka*), *Brogli* Béla (*Szászvármáza*), *Lichtenecker* M. és fiai (*Bajmok*). Özv. *Eisler* M.-né és fiai (*Szabadka*). *Führer* Zsigmond fiai (*Nyiregyháza*). *Köbányai* gőztéglagyár társulat Pesten (Budapest). *Hódmezővásárhelyi* első gőztégla és cserepgyár Rt. (*Hódmezővásárhely*). *Kissebesi* gránitkőbányák Rt. (Budapest). *Polgárdi* kő- és mészipar Rt. (*Polgárdi*). *Luczenbacher* Pál (Budapest). *Mészáros* Rt. (Budapest). *Gál* és *Tyrnauer* (Budapest). *Korláti* bazaltkőbánya Rt. (Budapest). *Frank* J. és *Társai* (*Eszék*). *Köszénbánya* s *téglagyár* társulat Pesten (Budapest), *Roheim* Károly és fiai (Budapest) különféle egységárrakkal. Döntés még nem történt.

Nagy lopás Feketehegyen a Guttwein Jakab-féle vendéglőben aludt Mandel Péter. *Freier* János ottani lakos — mint levelezőnk írja — megtudta, hogy Mandel sok pénzt hord magánál. A hajnali órákban betört a szobába és asztalon talált 1235 kor. készpénzt, továbbá egy 2000 koronáról s egy 750 koronáról szóló váltót magához véve megszökött. Mandel csak reggel vette észre a lopást. A csendőrség megindította a nyomozást s megállapította, hogy a lopást *Freier* követte el. De nem tartóztatható le megszökött.

Agyonverte a szomszédját. *Földi* György és *Kiss* Ferenc csantavéri lakosok — mint levelezőnk írja — régóta haragudtak egymásra. A napokban *Földi* átment *Kiss* udvarára s civakodni kezdett vele, majd bottal megtámadta. *Kiss* egy ásóval védekezett. Amikor látta, hogy ellenfele erős támadást mér ellene, ásójával oly ütést mért a fejére, hogy *Földi* szörnyet halt. A gyilkosság ügyét áttették a szabadkai ügyészséghez.

KÖZGAZDASÁG.

Peronospora. Sok ezer termés évente teljesen megsemmisítetik, sok százezer termés erősen csökkentetik a peronospora, lisztharmat, fusicladium (szőlőtetű) és rovarbetegségek által, mivel sokan gondolkodás nélkül, elavult módon még mindig kétkövel permeteznek, ahelyett, hogy a sokkal jobb hatású »Anti-Peronospora« permetező szert használnák. Sok ezer köszönőlevél — Magyarországból is — bizonyítja, hogy e kiváló, olcsó, azonnal használható permetező-szer nemcsak peronospora, hanem egyúttal lisztharmat, fusicladium és egyéb rovarbetegségek ellen is — még olyan helyeken is ahol a kétkő hatása teljesen elmaradt — hatásosan alkalmazható és gazdag és kiváló minőségű szőlő és gyümölcs-termést eredményezett. Hozasson ingyen és bérmentve leírást a szőlő és gyümölcs-fakezelésről, valamint ajánlatot *Pick* H. és *Társai* cégtől, Budapest V., Akadémia utca 16.

A Zentai hengermalom Heszler és társai Rt. amelyet a Pesti magyar kereskedelmi bank 1912. márc. 27-én alapított 600.000 K-val, 1912. évi első mérlegét 41.200 K tiszta nyereséggel zárta, amit új számlára visz át és osztalékot nem fizet. A vállalat örökséért, a kezelési és üzleti költségek levonása után 111.396 K-t vett be. A Pesti magyar kereskedelmi bank követelése a vállalaton 802.670 K-ra. Az elfogadvány-számla 90.000 K. a különböző hitelezők követelése 173.940 K. A malomtelep értéke 373.940 K-ra, a buzakészletet 533.733 K-ra, az örlemény készletet 345.157 K-ra becsüli e mérleg a künnlevőség összege pedig 476.308 K.

Sörárpátrágyázás. Azon vélemény, hogy az ammoniak superfoszfát jobb az árpára, mint a chilisáletrom és a superfoszfát, nem felel meg a valóságnak, mert a fő az, hogy az árpa ne szenvedjen nitrogénhiányban, hogy ne koplaljon s ne hirtelen adjunk sok műtrágyát, hanem úgy intézzük a dolgot, hogy az árpának mindig elegendő tápanyag álljon rendelkezésére. Miután a fejtrágyát rendszerint későn szokták adni, azért helyesebb a salétromot már vetés előtt elszórni s legfeljebb ha többet óhajunk ebből adni, akkor osszuk azt kétfelé s adjuk felet vetés előtt, másik részét mint fejtrágyát. De ne feledjük el a nitrogéntrágyázásnál, hogy csak úgy érünk el megfelelőleg nagyobb termést, ha a talajban kellő mennyiségű foszfor és kálisavak is az árpa rendelkezésére állanak, tehát ha ezekben nem bővelkedik földünk, káli és foszforműtrágyákat is alkalmazunk árpa alá.

A tej felhasználása és értékesítésénél annak minőségétől függ a legtöbb, mert csak jó és tiszta tejből lehet kifogástalan termékeket készíteni. Ennélfogva bármire fordítandó is a tej, annak minőségére, zsirtartalmára, tisztaságára nagy gondot fordítsunk, hogy az minden tekintetben kifogástalan legyen. Hogy ezt elérhessük a takarmányozásra is nagy gondot kell fordítani, de mégis arra törekedni, hogy a lehető legkisebb költséggel a lehető legnagyobb tej-és tejszírt-termelést érjük el.

Szénsavas mész mint takarmány. Hangzatos hirdetésekkel mindenféle mész-takarmányokat ajánlatnak a gazdáknak, sőt egy osztrák gyár annyira ment, hogy azt állította reklámjában, miszerint készítménye 97% szén-savat tartalmaz, tehát akkor okvetlen légnemű volna s mint ilyen jól záró palackokban lenne csak szállítható s beadása is csak különösen eljárás szerint történhetné meg. Ilyen s hasonló csodabogarak ára per q legalább 14 K-ba kerül, holott az iszapolt kréta, mely legalább is éppen oly szolgálatot tesz, 3 vagy legfeljebb 4 koronába kerül métermázsánként.

Sertésvész. *Regöce*, *Mélykut*, *Bácsordas*, *Pincéd*, *Szenttamás*, *Péterréve*, *Szeghegy*, *Feketehegy*, *Ada* községekben, valamint *Ujvidéken* és *Szabadkán* sertésvész van.

Zöldségtermelő rabok. A veszprémi királyi ügyészség az Aranyos-völgyben 6 holdas zöldségtermelő telepet rendez be. A telepen a veszprémi ügyészség foglyai fognak zöldséget, paradicsomot, salátát, stb. termelni s ellátják az ugys drága veszprémi piacot.

Gazdasági előadások. Hesz Márton szentfűlöpi tanító, várm. gazd. egyleti megbízott f. hó 3-án Boroc, 4-én Dunacséb és 5-én Ujsové községekben tartott gazdasági, szociális kérdéseket tárgyaló előadásokat. Az összes községekben nagyszámú közönség hallgatta az előadót, akinek érdekes és tanulságos fejtegetéseit zajos tetszéssel kísérte.

Szerkesztői üzenetek.

H. T., Topolya. Lapunk vezére azon a napon nem volt Budapesten. Holnap pénteken érkezik vissza.

M. Gy., Gádor. Kívánsága szerint intézkedtünk.

O. I., Bátorostor. Hogy nem bennünket terhel a mulasztás, annak igazolásául kedden elküldtük a jelzett lapnak hozzánk intézett levelét.

V. S., Lussinpiccolo. Intézkedtünk.

Csurog. Csak most adhattuk le.

B. L., Budapest, Üllői-ut. Egyik közelebbi számkban került sorra.

J. Á., Temerin. A kéziratot szedés közben annyira bepiszkítják, hogy lehetetlen továbbítani. Küldje el a lapot a jelzett helyre.

E. J., Bács. Köszönjük.

Levelező, Ada. Kár volna annyi szót pazarolni. Még nagy embernek képzelné magát a cikk hatása alatt.

B. S. (Dr. K. címén), Baja. Dr. K-nak szerdán reggel táviratoztunk, hogy pénteken érkezik vissza Budapestre.

F. L., Péterréve. Szerkesztőnk kedden küldött levelet a jelzett címre.

W. M., Nizza-Cimiez. Intézkedtünk.

Cs. B., Ujvidék. Azok az adatok tévesek, mert az újvidéki r. k. plébánosok a következő időtartamig voltak hivatalban: Knezovits Antal 1738-48-ig, Norsich Imre 1752-től 1796-ig, Kasztner József 1798-1801-ig, Thueguth Vencel 1802-1820-ig, Novák Lénárd 1822-1856-ig, Klacsányi Zsigmond 1857-1869-ig, Bende Imre 1870-1886-ig, Kopper György 1887-1905-ig. Azóta dr. Ámon Pál a plébános.

H. I., Jánoshalma. Ott volt, de nem intézkedhetett, mert valamennyi le volt foglalva.

Sz. M., Bácsalmás. Okvetlenül meglesz.

S. T., Baja. Mai számunkban megvan a magyarázata.

R. M., Budapest, Sziv-utca 50. Intézkedtünk.

Turai uradalom bérgazdaságaiban vetőmagnak elkészített első utánvetésű kvatici hanna-árpa

kapható q ként 24 kor. ért turai állomáson. Kívánatra mintát küldünk. (Tura, Pest m.) 3-1

Irnok kerestetik.

Vaskut község jegyzői irodájában azonnali belépéssel egy

kisegítő irnok

alkalmazást nyerhet 3 korona napidíjjal.

Ajánlatok alulirothoz címzendők.

Vaskuton, 1913. február hó 10-én.

Szathmáry József
jegyző.

3-2

939/1913.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett Kisvács községi

segédjegyzői állásra

1913. évi március hó 20-iki határidővel pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni szándékozókat, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényüket a megjelölt határidőig annál is inkább nyujtsák be hivatalomhoz, mert a később beérkezőket figyelembe venni nem fogom.

A fizetés állami kiegészítéssel 1000 kor; a lakáspénz megállapítása tárgyalás alatt.

A tót, vagy szerb nyelvet bírók előnyben részesülnek.

Ujvidék, 1913. év február hó 11-én.

Trenka Kálmán
szolgabíró.

3-1

Ház és birtok eladás.

Zombor város legszebb főutcájában, a Rákóczy-ut 5. számú Pribil-féle ház eladó, esetleg bérebe kiadó.

Zomborban a Rákóczy-uti gyalogsági laktanya, vagyis a Bajai-uti sorompó és a Mérő Ignác-féle téglagyár mellett levő Pribil-féle 20'000 □-öles elsőrendű szántóföld, melynek egy része szép gyümölcsfákkal van beültetve, eladó.

Zombor és Gádor között, a Baja felé vezető országúton, a Magyaruti vasuti megállóhelynél levő ugynevezett Demerác-szálás 74 katasztrális hold jó szántóföld méltányos áron eladó.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad **Márián Györgyné** postamester **Gádor.** 5-1

Magvakat tavaszi elvetésre.

ismert kifogástalan minőségben szállít

Mühle Árpád

kertészeti és magtermelési telepe

Temesvár.

— Alapított 1875. —

Dúsan ábrákkal ellátott főárjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

5-1

Bács-Bodrog vármegye palánkai járásának főszolgabírájától.

4689/kg. 1912. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

A Bács-Bodrog vármegye palánkai járásának Bácsóváros nagyközségében újonnan rendszeresített községi

irnoki állásra

hirdetett előző pályázatra alkalmas pályázó nem jelentkezővén ezen állásra újabb pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy a képzettségüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi március hó 15-éig hivatalomhoz annál is inkább nyujtsák be, mert a később beérkező kérvényeket nem veszem figyelembe.

Ezen állás javadalma: évi 900 korona fizetés.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Palánkán, 1913. február hó 14-én.

Dr. Ritter Gyula
tb. főszolgabíró.

„Otthon“-szálloda Ada
tulajdonos: Nagy Gergely.

Igen látogatott hely, legújabb modern berendezéssel.

Kényelmes szobák; jó és olcsó étkezés; gondos kiszolgálás.

Sirkó-üzlet kiadó.

Baján 70 éve fenn állott jó forgalmu sirkó-üzletnek helyisége a lakással együtt elköltözés miatt azonnal kiadó.

Bővebb értesítést ad **Schwartz József Baja** (Péter-Pál-utca 12) (Sugovica part. Schwalm-ház). 3-1

HORVÁTH ÉS TÁRSA

tekeasztal és dákógyár

BUDAPEST,

Liszt Ferenc-tér 10.

Tekeasztalok elsőrendű minőségben, különböző kivitelben.

Kávéházi berendezések és felszerelések.

Jégszekrényeket nagy választékban tartunk raktáron.

Elefántcsontgolyók különböző minőségben és árakban **Dákok** nagy választékban.

Dákójavításokat és golyószabályozásokat, **behuzásokat** finom francia posztóval megrendelés után azonnal eszközölünk.

Terveket, rajzokkal, költségvetéssel mindenkor szívesen szolgálunk. 18-52

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitűnő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják. **A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.**

Ementáli sajt

szép és jóízű, Gádor községben készült
kilója 2 20 fillér.

Márián Györgynél Gádor (Bácsmegeye)

A 4 kilót meghaladó rendelések ugyanezen árban postadíjmentesen küldetnek.

Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény.

M e g h i v ó.

Az apatini járási ált. takarékpénztár rt. Apatinban

1913. évi márczius hó 9-én délután 3 órakor az intézet helyiségében tartandó

VII.-ik évi rendes közgyűlésére.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés előterjesztése.
2. A mérleg megállapítása.
3. A felügyelő-bizottsági jelentés és ennek alapján a felmentvény megadása.
4. Az 1912 évi tiszta nyereség felosztása.
5. Választmány választása.
6. Két igazgatósági tag választása.
7. Alapszabályszerűleg beadott indítványok tárgyalása.

Apatin, 1913. február hó 20.

Az Apatini járási ált. takarékpénztár rt. Igazgatósága.

Az eredeti zárszámadások a közgyűlés napjáig 9—12 óra között az intézet helyiségében megtekinthetők.

A közgyűlésen csak azok szavazhatnak, akik részvényeiket intézetünk pénziáránál Apatinban, a Magyar általános takarékpénztárnál Budapesten, vagy a Délvidéki közgazdasági banknál Szabadkán 8 nappal a közgyűlés előtt elismervény ellenében letéteményezték.

Vagyon.		Mérleg-számla 1912. december 31-én.		Teher.	
Pénztárkészlet	62182 02	Részvénytőke	100000 —		
Váltóárca jelzalog fedezettel	985971 70	Tartalékalap*	44000 —		
„ „ kezességgel	315774 62	Nyugdíjalap	1050 —		
Értékpapírok	73435 —	Betétek	1788148 44		
„ „ függő kamatai	2670 65	Eng. jelzalog kölcsönök	275743 01		
Törlesztéses jelzalog kölcsön	330375 59	Folyó számla követelések	71304 96		
Közönséges „ „	141509 95	Váltóviszleszámitolás	123700 —		
Köivény kölcsönök	94207 68	Fel nem vett osztalék	249 —		
Pénzintézeteknél elhelyezett tőkék	121867 81	Előre szedett kamatok	17988 18		
Folyószámla adóssok jelzalog fedezettel	238019 51	Nyereség áthozat 1911. évről	662 35		
„ „ értékpapír „	68153 —	„ „ mint egyenleg	35665 02	36327 37	
„ „ bankszerű „	9484 53				
Berendezés	1400 —				
Biztosítási értékek	897 05				
Hátralékos és előre fizetett kamatok	12561 85				
	2458510 96				
				2458510 96	

Veszteség		Eredmény-számla.		Nyereség	
Betét kamatok	84377 82	Váltó kamatok	90875 21		
Betétkamataradó	8437 78	Jelzalog kölcsön kamatok	8303 —		
Állami és községi adók	5288 98	Kamatok	18402 81		
Tiszti fizetések	8669 92	Pénzintézelektől vett kamatok	22665 96		
Házbér	1200 —	Értékpapír kamatok	3929 25	144176 23	
Vegyés költség	3419 61	Annuitásokból	3267 48		
Visszleszámitolási kamatok	1456 81	Dij és jutalékokból	448 67	4339 71	
Nyereség mint egyenleg	36327 37	Biztosítási jutalékokból	623 56	662 35	
		Nyereség áthozat 1911. évről			
	149178 29				149178 29

Stumberger Tamás pénztárnok.

Bénis Lukács főkönyvelő.

A z i g a z g a t ó s á g:

bajnai Vojnich István elnök.
Lányi Mór

Kiss Lajos alelnök.
Dr. Récei János

Dr. Thim József alelnök.
Ehmann Ferenc, ügyv. igazgató.

Domborovits Ignác ügyv. igazgató.
Szavadi József Spitzer Izidor.

F e l ü g y e l ő - b i z o t t s á g:

Gara Rezső

Ihrig Károly

Rujer Ferenc elnök.

Hermannsdorf József

Vágó Vilmos.

KOHN ARNOLD

sírkőraktára

Budapest, VII., Károly-körut 15.

Telefon (interurban) 18—76.

Ajánlja állandóan nagy rakatárát síremlékekben a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Rajzok és költségvetések díjmentesen.

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: Hupfer Testvérek.

A felsőbácska legjobban látogatott szállodája. — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

Vig Emil
„Casinó” szállodája
Palánkán
egészséges, kényelmes és olcsó szobákka rendelkezik

VEISZ LEÓ hitelügyi irodája Szabadka, Novák palota.

Hiteltudósítást ad kereskedőkről, iparosokról és magánszemélyekről Szabadka területén.
Olcsó pénzkölcsönt közvetít a nagyszabenyi és budapesti bankoktól bérházakra, földbirtokokra, tisztviselők és katonatisztek fizetésére.
Ingatlanok vételét és eladását közvetíti.
Okmányokat beszeröz kívánatra Szabadka összes hatóságainál és vállalatainál.
Biztosításokat köt tűz, haláleset és mindenféle elemi csapások ellen.
Házasságokat közvetít polgári és katonai körökben.
Mindennemű megbízásokat lebonyolításra vállall.
Díjtalan levelezés! :: Személyesen is eljövök kívánatra!

Akácfa eladó.

Alolított gazdaságában eladó mintegy 24000 darab egyenes növényű, kifogástalan I-ső osztályu 3—5 éves

akácfa

sorfának határok megjelölésére, szárnyasok és vadak óvására alkalmas ligetek és tanya körüli remisek létesítésére.

Kaphatók már most tavaszi ültetésre.

A fák ára 40—50 f. drbja az ujverbászi v. állomásra szállítva.

Óverbász, 1913. febr. hava.

Kiss Gyula

óverbászi jegyző.

3—i

Legelegánsabb
és legegyszerűbb

BUTOR

kiváló jó minőségben, legolcsóbban beszerezhető készpénzért és részletfizetésre

HAAS ÉS WEISZ

műbutor-asztalosok
és kárpitosoknál

BAJA Főtér, a városháza és Nemzeti-szálloda között.
Telefon-szám 143. ————— Telefon-szám 143.

3-26

Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
SZABADKÁN.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

HIVATALOS

bélyegzőket pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

„Bácsmegye“

Lapvezér:

borsodi és katymári

Latinovits Pál,

ny. főispán, orsz. képviselő.

☉

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A „Bácsmegye“ a 850.000 lakost számláló Bács-Bodrog megyének **legelterjedtebb** lapja. Mindenütt található, ahol a megyei közügyekért érdeklődnek.

A „Bácsmegye“ a legalkalmasabb hirdetési organum, mert a vevőközönség olvassa s így a hirdetés eredménnyel jár.

Érdeklődőknek a kiadóhivatal

BUDAPEST, Teréz-körut 2. sz.

ad bővebb felvilágosítást.